

AALBORG UNIVERSITET

KVALITETSOMRÅDE 5

FORSKNINGSBASERING OG PÆDAGOGISKE KOMPETENCER SAMT UDMØNTNINGEN
HERAF PÅ INSTITUT FOR KULTUR OG LÆRING

SEPTEMBER 2021

AALBORG UNIVERSITET

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING
PÅ AAU GENERELT	SIDE 3-5
2. UDMØNTNING AF POLITIKKEN FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK UDVIKLING PÅ
INSTITUT FOR KULTUR OG LÆRING (IKL)	SIDE 6-9

1. PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING PÅ AAU GENERELT

Proceduren er i overensstemmelse med universiteternes stillingsstruktur og AAU' s udmøntning heraf. Vedr. stillingsstrukturen omhandler dette de generelle bestemmelser såvel som de centrale konkrete elementer, undervisningsportfolio hhv. universitetspædagogikum.

FORMÅL OG AFGRÆNSNING

Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling skal sikre og styrke kvaliteten af studieaktiviteterne og de studerendes samlede læringsudbytte. Dette kræver, at underviserne er såvel videnskabeligt som pædagogisk-didaktisk højt kvalificerede. Studerende skal tilbydes veltilrettelagte studieaktiviteter på et højt fagligt niveau. Den pædagogisk-didaktiske dimension af studieaktiviteterne har stor betydning for de studerendes læringsudbytte og skal derfor prioriteres højt på alle uddannelser. Dette indebærer løbende systematisk sikring og videreudvikling af det pædagogisk-didaktiske niveau for den enkelte underviser og for den gruppe undervisere, der bemande en given uddannelse. Den pædagogisk-didaktiske dimension skal, sammen med et højt fagligt niveau, bl.a. bidrage til at fremme den studerendes motivation og faglige nysgerrighed. Den skal ligeledes sikre involvering af den studerende og udvikles i overensstemmelse med AAU's overordnede læringstilgang, PBL. Formålet med principperne for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling er derfor at guide og fastlægge retningen for den konkrete, løbende pædagogisk-didaktiske kompetenceudvikling hos AAU's undervisere, herunder at formidle minimumskrav til institutternes egne planer for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling. Principperne for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling omfatter samtlige uddannelser, der udbydes på AAU's tre campusser i Aalborg, København og Esbjerg. De er således gældende for universitetets videregående bachelor-, professionsbachelor- og kandidatuddannelser samt for dets diplom- og masteruddannelser. AAU stiller forskning og erfaring på det pædagogisk-didaktiske område til rådighed for derved at skabe de bedste rammer for pædagogisk-didaktisk kvalificering og udvikling. Der er på AAU etableret forskningsbaserede pædagogisk-didaktiske kompetenceudviklingsmiljøer, som forsker i, skaber ny viden om og bidrager til ny praksis inden for didaktik, pædagogik, problembaseret læring (PBL) mv. Flere informationer kan findes på AAU Kompetenceudviklings hjemmeside.

ANSVAR

Den løbende udvikling af undervisernes pædagogiske og didaktiske kompetencer sker i et samarbejde mellem institutlederne, studielederne, studienævnsforpersonerne og underviserne.

1. Prodekanen orienteres om institutlederens plan for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling
2. Institutlederen har det overordnede ansvar for at sikre, at alle VIP ansat på instituttet løbende opkvalificerer deres pædagogiske/didaktiske kompetencer i overensstemmelse med uddannelsernes behov og løbende opdaterer egen undervisningsportfolio.

PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING

Roller og opgaver:

- Institutlederen skal fastlægge instituttets rammer og retning for udvikling af undervisernes pædagogiske/didaktiske kompetencer, herunder sikre udarbejdelse af instituttets plan herfor.
- Institutlederen har i samarbejde med studieleder og studienævn ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter, instituttet er ansvarlig for.
- Institutlederen skal sikre, at pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling understøttes gennem ressourcer, der er synlige og allokerede hertil.
- Institutlederen understøtter betydningen af høj kvalitet i studieaktiviteterne ved at synliggøre personalemæssige incitament, som fremmer pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling.
- Studielederen har i samarbejde med studienævn og institutleder ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter, instituttet er ansvarlig for.
- Studielederen understøtter institutlederen i arbejdet med løbende opkvalificering af de pædagogiske/didaktiske kompetencer i overensstemmelse med uddannelsernes behov.
- Studienævnsforpersonen har i samarbejde med institutleder og studieleder ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter, instituttet er ansvarlig for.

PRINCIPPERNE

Nedenstående principper giver retning til arbejdet med pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling på AAU.

1. Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling adresseres: a. På institutniveau gennem retning, rammer og indsats b. På individuelt niveau i MUS-samtaler, hvor der for den enkelte underviser, aftales planer for pædagogisk -didaktisk kompetenceudvikling med udgangspunkt i den enkelte undervisers undervisningsportfolio/CV.
2. De pædagogiske-didaktiske kompetencer udvikles iht. uddannelses-/undervisningsopgaven med fokus på de studerendes læring og læringsudbytte. Alle undervisere skal deltage i pædagogisk/didaktisk kompetenceudvikling efter uddannelsernes behov. Den pædagogiske-didaktiske kompetenceudvikling har til formål at sikre og styrke kvaliteten af studieaktiviteterne og de studerendes samlede læringsudbytte. Den konkrete kompetenceudvikling sker derfor ud fra uddannelsernes behov med sigte på styrkelse af

undervisernes forudsætninger for at tilrettelægge, deltage i og følge op på studieaktiviteter der fører til et højt læringsudbytte.

3. PBL som ramme for kompetenceudviklingen Den pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling sker i overensstemmelse med det faglige grundlag for PBL og den faglige udvikling inden for problembaseret læring og problemorienteret projektarbejde. Kompetenceudviklingen skal rette sig mod centrale elementer knyttet til rollen som underviser, vejleder og eksaminator. Alle undervisere skal have gennemført introduktionsforløb til PBL.

PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING

Undervisernes pædagogisk-didaktiske kompetencer meriteres og anerkendes Alle underviseres pædagogisk-didaktiske kompetencer anerkendes som en væsentlig forudsætning for de studerendes læringsudbytte.

PROCESBESKRIVELSE

Instituttlederen udarbejder og vedligeholder løbende en plan for kompetenceudvikling, der beskriver instituttets procedure for undervisernes løbende udvikling af de pædagogiske/didaktiske kompetencer. Planen skal udmønte ovenstående principper for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling og som minimum indeholde følgende:

- Beskrivelse af hvordan der sker en løbende, systematisk vurdering af behovet for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling, herunder ved ændring i bemanningen af uddannelserne (nyansættelser ol. samt iværksættelse af kompetenceudviklende aktiviteter og opfølgning på virkningerne af disse. Alle VIP skal gennemføre et adjunkt-pædagogikum i form af et adjunktforløb. I forbindelse med deres adjunkt-pædagogikum skal undervisere opnå et tilfredsstillende sprogligt niveau for det/de sprog deres moduler ol. udbydes på.
- Beskrivelse af, hvordan der løbende og systematisk følges op på ovenstående vurdering mhp. opfyldelse af behovene for kompetenceudvikling.
- Beskrivelse af, hvordan den pædagogisk-didaktiske kompetenceudvikling sker for forskellige typer/kategorier af undervisere, herunder DVIP, under hensyntagen til sikring af uddannelsernes kvalitet.
- Beskrivelse af, hvordan der på instituttet løbende og systematisk følges op på evaluering af de studieaktiviteter, instituttet er ansvarlig for, med fokus på det pædagogisk-didaktiske område.
- Efter behov en beskrivelse af større strategiske indsatser på institutniveau inden for det pædagogisk-didaktiske område. Studielederen og studienævnetsformanden følger løbende og systematisk op på evaluering af studieaktiviteter med fokus på det pædagogisk-didaktiske område. Studielede og studienævnetsformænd orienterer og samarbejder med instituttleder og undervisere med henblik på vurdering af behov for kompetenceudvikling samt konkret iværksættelse af tiltag, aktiviteter og indsatser. Den enkelte underviser udarbejder og vedligeholder løbende en undervisningsportfolio, hvori undervisningserfaring og kompetenceudvikling dokumenteres. Portfolien kan med fordel ajourføres forud for MUS-samtale.

2. UDMØNTNING AF POLITIKKEN FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK UDVIKLING PÅ INSTITUT FOR KULTUR OG LÆRING (IKL)

IKL's pædagogisk-didaktiske udviklingsarbejde kan deles op i tre hovedområder. På den ene side sikringen af undervisernes PBL-kompetencer, på den anden side instituttets deltagelse i PBL-udvikling og forskning samt universitetspædagogisk forskning generelt og for det tredje den generelle pædagogiske udvikling af instituttets uddannelser.

2.1

Ift. sikringen af undervisernes PBL-kompetencer gælder det, at nye undervisere introduceres til principperne bag PBL og PBL-undervisning. Konkret betyder det, at adjunkter og postdoc på adjunktliggende vilkår gennemfører adjunkt-pædagogikum udbudt af LearningLab/det nye PBL center¹. For andre postdoc samt personer, der i deres første ansættelse på AAU ansættes som lektorer eller professorer, gælder, at de skal tage grundkursus for universitetsundervisere i regi af LearningLab så hurtigt som muligt efter deres ansættelse. For PhD studerende gælder, at de skal tage Universitetspædagogisk grundkursus udbudt af AAU LearningLab, mens DVIP skal deltage i introkurset til PBL. Dertil kommer fælles PBL-orienterede workshops og lignende for alle undervisere på instituttet, ligesom instituttets videnskabelige medarbejdere, i det omfang det er muligt, deltager i universitetets årligt tilbagevendende pædagogiske arrangement, 'Undervisnings dag'.

2.2

Ift. PBL-forskning og universitetspædagogisk forskning generelt er en række af instituttets undervisere løbende involveret i forsknings- og udviklingsprojekter, som også bidrager meget direkte til nye måder at undervise i PBL, tage vare om studerendes trivsel og motivation osv. Disse forskningsresultater har både direkte effekt ift. de udførende forskeres egen undervisnings- og vejledningspraksis, samtidig med at vidensdeling/forskningsformidling understøttes både på uddannelses- og institutniveau, fx ved at forskere kommer og orienterer om deres nyeste findings i regi af SR eller på de enkelte uddannelsers halvårslige undervisermøder.

2.3

Ift. instituttets øvrige pædagogisk-didaktiske udvikling er det vigtigt, at der kører processer på både makro, meso- og mikroniveau, dvs. på niveauet for alle instituttets uddannelser (makro), på niveauet for den enkelte uddannelse (meso) og på niveauet for den enkelte underviser (mikro). Dertil kommer, at der på hvert niveau er to spor: Det kvalitetsudviklende og det kvalitetssikrende. Vi gennemgår de tre niveauer og deres to spor efter tur:

¹ På nuværende tidspunkt er fremtiden for LearningLab uafklaret.

	Kvalitetsudvikling	Kvalitetssikring
Makro	<p>Instituttets behov for at have en strategi på meso-niveau er blevet stadig tydeligere inden for de seneste år, hvilket kan illustreres af det forhold, at der i perioden 2017-2021 er blevet initieret to centralt styrede processer for revisionen af alle universitetets studieordninger, in casu PBL-reformen samt indførelsen af digitale læringsmål. Særligt sidstnævnte reform har samtidig gjort det tydeligt, at der i varierende grad er et efter-/videreuddannelsesbehov blandt instituttets undervisere, ligesom det er forventeligt, at vi fremover regelmæssigt er nødt til at sikre en opkvalificering af underviserens digitale kompetencer, der matcher den generelle teknologiudvikling i samfundet og inden for de enkelte fag. Det centrale spørgsmål, der melder sig i den sammenhæng, er selvsagt, hvorledes instituttet identificerer, hvilke indsatser der skal prioriteres på tværs af instituttets uddannelser. I forhold til besvarelsen af dette spørgsmål er det i første omgang vigtigt, hvilke aktører og processer, der kan hjælpe med identifikationen. Konkret drejer det sig om følgende tre organisatoriske linjer:</p> <ol style="list-style-type: none">1) DSUR og/eller prorektor og/eller prodekan for uddannelse2) Det nye Center for PBL og/eller CDUL3) Studienævnene og deres dialog med undervisere, studerende, aftagerpaneler og alumner. <p>Som man kan se, drejer det sig derfor ikke blot om forskellige organisatoriske linjer, men også linjer med forskellige organisatoriske mandater. Ift. nye krav fra rektoratet er det således instituttets opgave at finde ressourcer og måder at</p>	<p>På baggrund af de årlige studienævnsrapporter undersøges det, om der er nogle fælles og problematiske tendenser i instituttets uddannelser. Til eksempel har de fleste af instituttets uddannelser de seneste år haft ledighedstal i gul eller rød zone, hvilket har resulteret i, at vi på tværs af instituttets uddannelser har etableret et såkaldt karrierenævn (k-nævn), ligesom hver uddannelse har fået udnævnt en K-VIP, der har det som en del af sin opgaveportefølje at fremme karriereindsatsen på uddannelsen. K-nævnet bruges i den sammenhæng både som sparringsforum for K-VIP'erne samt som forum for oplæg fra eksterne aktører ift. at styrke K-VIP'ernes indsats.</p>

	<p>adressere kravene til uddannelserne, hvorimod det i forhold til ideer og behov fra de enkelte studienævns side er instituttets opgave at vurdere, hvad der kun er behov på den enkelte uddannelse, og hvad der med fordel kan løftes op på institutniveau. I forhold til sidstnævnte gøres punktet om fælles efter- videreuddannelsestiltag til et punkt, som behandles minimum en gang om året i instituttets studieråd.</p>	
Meso	<p>På området for den enkelte uddannelse kører en række processer, som understøtter den løbende udvikling af undervisergruppens samlede pædagogiske kompetencer. Fx kan det via semestersurveys eller den årlige dialog med aftagerpanelet blive tydeligt, at et eller flere bestemte digitale værktøjer er blevet centrale for uddannelsens dimittender ifm. varetagelsen af bestemte typer opgaver. Denne information tages til efterretning og behandles i studienævnet, hvorefter det diskuteres i dialog med studielederen, om det er uddannelsens opgave at klæde de studerende på til arbejdet med det eller de konkrete værktøjer. Såfremt det vurderes som uddannelsens opgave, afstemmer studielederen og institutleder indsatsen ift. andre uddannelsers behov samt fælles pædagogiske indsatsområder.</p>	<p>På området for den enkelte uddannelse kører en række processer, som understøtter den løbende kvalitetssikring. Her er arbejdet med de årlige nøgletal et centralt omdrejningspunkt. Til eksempel kan det være, at nøgletallet for frafald viser, at der på uddannelse x gennem de seneste par år har været et uforholdsmæssigt stort frafald over de første to semestre. Dette forhold diskuteres så først i studienævnet og efterfølgende med studielederen, hvor mulige løsninger, afhængigt af diagnosen, kunne være indførelsen af den såkaldte parathedstjekker eller prioriteringen af flere ressourcer til tutorer. Begge dele har været løsninger på forskellige uddannelser på IKL inden for de seneste år.</p>
Mikro	<p>På niveauet for den enkelte underviser vil ønsket om pædagogisk-didaktisk opkvalificering og udvikling typisk være noget, der diskuteres på den årlige MUS-samtale med sektionsleder. Både VIP og sektionsleder kan her byde ind med ideer og ønsker. Efter at have gennemført alle MUS-samtaler vurderer sektionsleder så i dialog med såvel studieleder som institutleder, hvorledes sektionens midler til efter- /videreuddannelse skal prioriteres</p>	<p>Der kan være situationer, hvor et studienævn, fx på baggrund af den halvårige survey, identificerer et behov for udvikling af individuelle personers pædagogiske kompetence. Såfremt det sker, behandles dette særskilt i samråd mellem institutlederen, studielederen (evt. studienævnsforpersonen), sektionslederen og den ansatte med henblik på at etablere en relevant udviklingsplan. Det kunne fx være en</p>

AALBORG UNIVERSITET

	mellem sektionens undervisere. Her tages både hensyn til den enkelte undervisers ønsker og behov samt uddannelsernes strategiske hensyn.	udenlandsk undervisers behov for hurtigt at blive bedre til dansk e.l.
--	--	--